

Muzeum hraček Stuchlíkovi

NOVĚ OTEVŘENÁ ROZSÁHLÁ EXPOZICE BETLÉMŮ

Otevírací doba prosinec 2019:

vždy středa až pátek od 10 do 16 hodin

neděle od 10 do 16 hodin

Jiný termín prohlídky lze domluvit na tel. čísle 608 985 477

Vstupné základní 70 Kč

Děti, studenti a senioři 50 Kč

Školy, školky 30 Kč za osobu

Najdete nás v bývalém areálu Jabloneckých Skláren
u koupaliště v Novém Bydžově. Ulice U Mlýna 1437

Těšíme se na návštěvu.

www.muzeumhracekbydzov.cz | Muzeum Hraček Stuchlíkovi

Od října 2019 se v muzeu hraček Stuchlíkovi v Novém Bydžově sbírka rozšířila o stálou expozici betlémů.

Tento rozsáhlý soubor betlémů lidového sběratele, řezbáře a výtvarníka Ondřeje Vávry zabírá v muzeu dvě místnosti a čítá kolem 130 kusů betlémů.

Ondřej Vávra *1981 je profesí varhaník, sbormistr a hudební pedagog, funkci regenschoriho chrámu sv. Vavřince v Novém Bydžově vykonává již přes dvacet let. Jako relaxační koníček sbírá a vytváří betlémy již od dětství. Jeho sbírka činí kolem 400 betlémů. Od roku 2019 je členem ČSPB.

Nejstarší je rodinný Kralický betlém po jeho babičce, který nastartoval jeho vášeň k betlémům.

Ondřej vyřezal i několik betlémů z lipového dřeva, některé zrestauroval a věnuje se i malbě betlémů na kartonu.

Mezi roky 2009 – 2012 vytvořil ručně vyřezaný a malovaný tři metry dlouhý betlém, který je k vidění v muzeu. Figurky jsou z největší části inspirovány ústeckoorlickou betlémářskou tradicí, ale najdou se v něm i figurky dle betlémů z Třebíčska a Železnobrodka.

Ondřeji, můžete nám odpovědět na pár otázek:

Jak jste se k tak rozsáhlé sbírce dopracoval?

Když jsem byl ještě dítě, jezdili jsme k babičce, která každé Vánoce stavěla starý dřevěný Kralický betlém, který kdysi dostala od nějakých sousedů. Stavěla ho vždy na polici nad postel, na níž jsem spával. Nejprve jsem se betlému spíše bál a nechtěl jsem pod ním spát – měl jsem asi strach, že to zvláště vypadající zamrzlé divadlo rozmrzne a všechny ty strnulé tváře betlémských baráků a oveček ožijí.

Časem se ze strachu stal takový ten vánoční dětinský obdiv a nikdy jsem pak nesměl u stavění betlému chybět. Babička pak s postupem času vzpomínala, že v betlému byla ještě tahle a tahle figurka a mrzelo jí, že se ztratily. To jsem již chodil v Bydžově do „lidušky“, kromě klavíru i na výtvarku k pí. uč. Kaprasové, a tak jsem se pokusil velmi neuměle a amatérsky různé figury do babiččina betléma přidělovat. Časem jsem tím získal nějaké zkušenosti a pustil se do malování a řezání figurek, nakonec jsem tomu propadl natolik, že jsem betlémy nejen vyráběl, ale začal je i sbírat.

Jaký betlém je podle Vás nejzajímavější?

Nedokážu vybrat jediný kus, o kterém bych mohl říct, že se mi líbí nejvíce. To je opravdu těžké. Momentálně bych asi vyzdvihl jednak velmi zajímavě sestavený betlémský celek z plasticky tištěných papírových figur tiskárny Vejprty (kolem r.1900), který je doplněn nádhernou architekturou lidové výroby – pochází z Jaroměřska, již zmíněný Kralický betlém po babičce, velmi zajímavý soubor řezaných figur z druhé pol.19.stol, kompletní cínový betlém Petra Rýgra a ještě tam něco jistě bude. Mimochodem! Nemůžu nezmínit ještě panenkový textilní krojový betlém od paní Dany Hanušové z jižních čech – mimořádné dílo!

Pro návštěvníky muzea bude asi nejzajímavější velký třímetrový betlém malovaný v lehce ústeckoorlickém stylu, pak jistě Bydžovské jesličky. On si ale každý najde to své, každý něco jiného

Jaké preferujete výrobní materiály, styly a postupy?

Co se týká materiálů, tak preferuji zásadně materiály přírodní. Dřevo, papír, mech, atd..

Velmi mě baví ona zjednodušená řezba kralických figurek a malba papírových figurek na kartonu. Postupy jsou již desítky let dány, nevymyslím nic nového.

K vašemu bydlišti Novému Bydžovu se váže vystavovaný betlém Bydžovské jesličky, můžete nám o něm říci něco bližšího?

Dřevěné město představující typickou architekturu Nového Bydžova bylo součástí předchůdce dnešního Šťovičkova betlému v novobydžovském chrámu sv. Vavřince, který se ztratil v 80. letech dodnes neznámo kam. Město bylo nalezeno náhodou ve velmi zbledovaném stavu v hromadě rozložených obručí ze starých dřevěných věder pod pódiem, na kterém stojí současný betlém, který mj. též stojí za podívanou (jeho koncepce je vskutku mimořádná!). Červotoč již dokončoval dílo zkázy, ураžené domy, věže, vše se hroutilo a drolilo jak starý, suchý perník, na kterém si červíci rádi pochutnávali.

Přesto mi již na první pohled hlavou projela víze a myšlenka „Bydžovských jesliček“ a tak jsem bývalému děkanovi P. Luboru Schlossárovi dal slib, že město na vlastní náklady opravím, zbavím červotoče a vytvořím z něj exponát, který zasadí betlémské dění do prostředí našeho města Nového Bydžova. Koncepce s malými figurkami by v našem kostele nevyšla, navíc tento betlém není „stavěcí“ a tak jsem rozhodl dílo na stálo umístit do muzea, aby jej mohli spatřit všichni zájemci, nejen ti, kteří chodí do kostela. Myslím, že jsou Bydžovské jesličky zajímavým exponátem, patří k našemu městu a dřevěné městečko, původně vyrobené k betlému opět slouží zrenovované svému účelu.

Betlém bude každoročně doplňován o nové figurky a scény.

Vaše sbírka je však mnohem rozsáhlejší, budete vystavovat i ty zatím ukryté kousky?

Ano, každý rok se některé betlémy obmění. Je to stálá expozice, a tak je třeba, aby návštěvníci každoročně viděli něco nového.

Poslední otázka bude směřovat na manželé Stuchlíkovi, majitele muzea.

Proč zrovna betlémy v muzeu hraček?

Tak těch důvodů je několik. Betlémy se váží k vánocům stejně tak i hračky. V dobách minulých děti nedostali hračku jen tak, ale jako vánoční dárek a vedle stromku s dárky obvykle stával i betlém. Hračky i betlémy bývaly takové umělecké dílo, velmi propracované a krásné. Tak jsme vlastně k těm našim kouskům přidali i těch 130 Ondřejových.

Tímto Vás milí čtenáři srdečně zveme do muzea hraček Stuchlíkovi v Novém Bydžově. Je určitě na co se koukat.

Otevírací doba prosinec 2019:

středa až pátek od 10 hodin do 16 hodin

každá adventní neděle od 10 hodin do 16 hodin

Ondřej Vávra

Manželé Stuchlíkovi

Sepsala: Michaela Bousová DiS.